

Een natuurmeetnet in een wereldpark op Zuid

Niels de Zwarte [hoofd, Bureau Stadsnatuur; dezwarthe@bureaustadsnatuur.nl]

Gelegen tussen de wijken Carnisse, Zuidwijk en Pendrecht is het Zuiderpark een prachtige groene oase in de Rotterdamse (voormalige) deelgemeente Charlois. Het Zuiderpark is in 1952 ontworpen waarna direct gestart is met de aanleg. Het park heeft sindsdien diverse vernieuwingen meegemaakt. Tussen 2002 en 2007 is het Zuiderpark voor het laatst stevig onderhanden genomen. Het gebied moest een meer open karakter krijgen en er moest veel meer ruimte voor water en waterberging aangelegd worden. Het grootste stadspark van Rotterdam heeft nu een oppervlakte van 215 hectare. Naast de vele voor de hand liggende functionaliteiten als recreatie, evenementen en sporten, heeft het park nog een belangrijke functie voor Rotterdam: het herbergen van biodiversiteit. Hoe het hiermee gesteld is, wordt door Bureau Stadsnatuur nauwgezet bijgehouden.

Onderzoek

Eén van de doelstellingen van het 'Bestemmingsplan 2006' is dat het leefgebied van amfibieën, libellen, watervogels en vleermuizen ten opzichte van de huidige situatie zal verbeteren. Dat is gemakkelijk gezegd, maar om te weten of dat lukt, zal onderzoek gedaan moeten worden. Daarom heeft de deelgemeente Charlois de ecologen van Bureau Stadsnatuur in 2006 opdracht gegeven tot een natuurmeetnet in het Zuiderpark. Gaat de ecologische waterkwaliteit vooruit en functioneert het park als leefgebied voor de diverse aangegeven soortgroepen?

▲ Sleedoor in bloei in het Zuiderpark: aantrekkelijk voor insecten, vogels en mensen. (Wouter Moerland)

▲ Tussen 2002 en 2007 onderging het Zuiderpark een ingrijpende herinrichting. (Mark Grutters)

Meten is weten! En daarvoor zijn veel, heel veel meetpunten nodig. Er zijn telpunten, oeverplots, looproutes en inventarisatievlakken ingericht voor verschillende planten en dieren die elk vervolgens jaren lang gestandaardiseerd zijn gemeten. Met een lange meetreeks kunnen toe- en afnames objectief worden vastgesteld. Als stadsecologen bij Bureau Stadsnatuur voeren we dit type onderzoek graag uit. Niet alleen omdat veldwerk nu eenmaal een van de leukste onderdelen van ons werk is, maar ook omdat het zo tastbaar is wat er met onze resultaten en aanbevelingen gebeurt. Er wordt in het Zuiderpark echt aandacht gegeven aan het onderhoud aan de wadi's op basis van onze rapportage. Zo worden de doelstellingen van het park behaald en wordt er zoveel mogelijk potentie gehaald uit de aanwezige typen groen.

Speciale uitgave

In deze Straatgras-special leest u alles over het natuurmeetnet in het Zuiderpark dat inmiddels zeven jaar lang is uitgevoerd. De effecten van de ingrepen in het park zijn al meetbaar. Er is flink wat extra water aangelegd en dat heeft gevolgen gehad voor het leven in het park. Waterdieren en – planten zouden daarvan hebben kunnen profiteren, terwijl bomen en de daarbij

horende diersoorten op sommige plekken terrein hebben moeten prijsgeven. Te lezen is dat dit vooral onder de vogelbevolking van het Zuiderpark zichtbaar is geworden. Op voorhand was onduidelijk hoe de vleermuispopulatie hierop zou reageren. Een groot artikel in dit nummer gaat hier uitgebreid op in. En dat het nieuwe Zuiderpark voor waterplanten en de daarbij horende libellen nog niet meteen een zevende hemel is geworden, komt ook ruim aan bod. Daarnaast geldt ook voor de dagvlinders, die door een zware periode gaan, dat verbeteringen haalbaar zijn.

Vinger aan de pols

Op deze manier wordt de vinger aan de pols gehouden hoe de biodiversiteit in het Zuiderpark zich ontwikkelt en of nog voldaan wordt aan de uitgangspunten van het Bestemmingsplan. Een diversiteit aan biotopen maakt het Zuiderpark ecologisch interessant: wadi's, bosplantsoen, heesters, mantelzoom-vegetatie, water, natuurvriendelijke oevers, stukjes bloemrijke weide. En die diversiteit is goed voor een diversiteit aan gebruikers: planten en dieren. Maar ook de mens die hiervan geniet en groeiende waardering heeft voor de natuur en biodiversiteit. ◀